

§ 4**Verksamhetsberättelse 2016 kulturförvaltningen**

Dnr 1.1/4457/2016

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att godkänna och överlämna årsredovisning med bokslut 2016 till kommunstyrelsen
- 2) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 11,2 mnkr avseende investeringsmedel för basutställning och ombyggnation vid Stockholms stadsmuseum
- 3) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 4,4 mnkr avseende investeringsmedel inom bibliotek i rörelse vid Stockholms stadsbibliotek
- 4) att omedelbart justera paragrafen

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-01-20

Sammanfattning**Ett Stockholms som håller samman***Lokalt kulturliv*

Stadsdelsförvaltningarnas arbete med lokala utvecklingsprogram ger kulturförvaltningen nya möjligheter att implementera kulturunderlag och synliggöra kulturen i det lokala perspektivet. Kulturförvaltningen har utsett koordinatörer för de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna. Koordinatorerna förstärker kulturens lokala betydelse och utvecklar lokalt samarbete.

Nya aktörer inom film, musikdramatik och cirkus syns idag tydligare. Antalet visningar av kvalitetsfilm ökar genom breddat stöd till en mångfald av filmfestivaler. 33 festivaler har fått stöd 2016. Särskilda medel för etablering av visningsplatser av film har utlysts och flera aktörer har beviljats utvecklingsstöd. Av beviljade stöd över 350 000 kr till aktörer med etablerade verksamhet av hög kvalitet har 68 % tilldelats ett ökat stöd 2016 jämfört med det stöd de fick 2015. Det totala antalet ansökningar ligger något över tidigare år. Totalt har 1 160 ansökningar handlagts. Andelen beviljade ansökningar har ökat något och uppgår till 43 %.

Stadens arbete med att ta emot nyanlända och asylsökande i Stockholms stad har tilldelats särskilda statliga medel.

Kulturförvaltningen har utlyst och beviljat 4 mnkr till verksamheter som gör nyanlända och asylsökande delaktiga i Stockholms kulturliv.

Förvaltningens utvecklingsinsatser med samlingslokaler och hemgårdar har resulterat i att studieförbundet ABF har etablerat sig i Tensta Träff med såväl upplåtelse av lokaler samt egen verksamhet. Ett konkret, realistiskt och hållbart förändringsarbete har påbörjats i Bagarmossens Folkets Hus och Jakobsbergs gård. Särskilda satsningar på lokalförvaltande organisationer har också bidragit till att Mäster Olofsgården, Midsommargården, Husby Träff, Kista Träff och Rågsveds Folkets Hus utvecklar sitt arbete med ungdomars delaktighet genom att tillgängliggöra lokalerna för unga. Fyra föreningar inom samlingslokalområdet i Stockholm har för första gången fått beviljat statlig medfinansiering av Boverket för investeringar i sina lokaler.

Stockholm konst är inne i en expansiv fas med runt 100 pågående projekt varav några större stadutvecklingsprojekt som Hagastaden, Norra Djurgårdstaden, Slussen och Årstafältet. Genom skol- och förskoleprojekten sätter konsten också sina avtryck i ytterstaden och där fungerar den som ett demokratiskt instrument i att föra ut samtidskonst till stockholmare. Stockholm konst arbetar med ett förslag till hur enprocentsregeln skall stärkas för att ytterligare skärpa dess demokratiska genomslag. Förslaget tas fram med expolateringskontoret och ska presenteras våren 2017.

Under året har biblioteken särskilt satsat på pop up-verksamhet och det rörliga biblioteket för att nå fler stockholmare är också att synas mer på olika platser. Biblioteken har flyttat ut på gator och torg i än högre utsträckning än tidigare och det har gjorts nedslag i sommarsverige på stränder och torg. Även under hösten har det rörliga biblioteket varit på turné. Lokalt i stadsdelarna har biblioteken deltagit i olika temadagar och mässor, på simhallar och möteslokaler. Som en del i stadens Lokala utvecklingsprogram (LUP)-arbete har det rörliga biblioteket skapat aktiviteter i Fagersjö och Vårberg. Totalt har det rörliga biblioteket exponerats för drygt 24 000 personer.

Med besökaren i centrum

Modeutställningen Utopian Bodies på Liljevalchs avslutades med 17 631 besökare under 2016 (totalt 47 631) och rönste också utmärkelsen Årets utställning. Vårsalongen har genomförts på Gallerians tak, i samarbete med AMF Fastigheter. Trots, eller tack vare, bygghissar, spektakulär utsikt och en kritikerhyllad salong med kvinnlig konstnärjury drog Vårsalongen hela 83 387 besökare. Tillsammans med Micasa fastigheter spelades en guidning av Vårsalongen in som sedan visades på stadens äldreboenden.

I övrigt fortskrider renoveringen/grundförstärkningen av Liljevalchs i en förhoppning om att återflytt sker november 2017. Arbetet med tillbyggnaden Liljevalchs(+) pågår och visionen är att hela anläggningen står klar maj 2020. Sommarens utomhusutställning Döden – en utställning om livet gick av stapeln i Galärparken invid Junibacken på Djurgården.

Oräknat sommarens utställning i det fria ser Liljevalchs tillbaka på ett nytt publikt år med över 100 000 besökare – trots att den fysiska institutionen varit stängd. Under året har Stockholm konst köpt 90 konstverk av 65 upphovskvinnor och 25 -män.

Även om Stadsmuseet Slussen på grund av ombyggnation är stängt så har kunskap gjorts tillgänglig genom utställningar på Medeltidsmuseet och i museets filialer, i Digitala stadsmuseet och Stockholmskällan, genom Stockholmsias publikationer, dagliga stadsvandringar och Faktarummet, som tillfälligt finns på Stadsarkivet.

Resultatet från museernas besöksundersökningar visar att 94 % av besökarna upplevde att de lärde sig något nytt. Under året fick Medeltidsmuseet ökade besökssiffror med 11 % och ligger nu i samma nivå som 1989 med drygt 171 000 besökare.

Förändringstrycket i Stockholm är stort och det finns ett behov att förstärka kulturmiljöarbetet för att hitta arbetsformer som ger störst effekt. Projektet ”Strategi för Stadsmuseets kulturmiljöarbete” har undersökt både interna och externa processer genom bland annat samtal med de viktigaste ”kunderna” - Stadsbyggnadskontoret och Fastighetskontoret. Som partner till Kyrkogårdsförvaltningen och Fastighetskontoret har avdelningen fortsatt att utveckla kunskapsunderlag och vård- och underhållsprogram.

Inför Fogelströmsåret har samarbetsparter identifierats. En projektorganisation har satts ihop för att initiera och marknadsföra Fogelströmåret 2017. Ett upptaktsmöte som också uppmärksammades medialt hölls i slutet av maj.

Kulturskolan har under året breddat utbudet, både till innehåll och form och ökat kursplatserna i enlighet med satsningen i årets budget. Totalt har Kulturskolan nått nära 27 883, varav 16 402 inom ramen för de kurser som bokas via e-tjänsten (den högsta siffran hittills) och ca 11 481 barn och unga via verksamheter som är avgiftsfri för deltagaren som El Sistema (1 181), öppen verksamhet (483), prova på verksamhet (7 595) samt kulturköp (2 222).

Kulturskolan har såväl arrangerat som deltagit i många olika aktiviteter där barn och ungdomar fått prova på att spela instrument, sjunga, uttrycka sig i bild, eller testa dans- cirkus- eller teaterverksamhet, för att själva bilda sig en uppfattning om

vad Kulturskolan har att erbjuda. Det har handlat både om öppna hus och "prova på"-aktiviteter i Kulturskolans egna lokaler och i skolor, samt lovaktiviteter och deltagande i olika festivaler. Genom dessa aktiviteter har Kulturskolan lyckats nå nya grupper av barn och unga i alla delar av staden.

El Sistema har under den aktuella perioden utökat sin verksamhet till att innefatta ca 1 200 barn med familjer i enlighet med den satsning på verksamheten som kom via stadens budget. Idag finns verksamheten i stadsdelarna Bredäng, Skärholmen, Tensta och Kista/Husby.

En ny biblioteksplan beslutades av kulturnämnden i mars och antogs i november av kommunfullmäktige. Centralt i planen är utveckling av biblioteken tillsammans med stadsdelarna och att öka barn och ungas möjlighet till deltagande och påverkan på verksamhetsinnehållet.

Genom att erbjuda en bred verksamhet i form av läsinspiration, kreativa verkstäder för unga, språkcaféer, rum för samtal och studier verkar biblioteken för att skapa ett angeläget och engagerande utbud. Biblioteken är en av få öppna och tillitskapande mötesplatser där människor med olika bakgrunder och erfarenheter möts.

Under året har drygt 10,4 miljoner besök gjorts hos biblioteken, såväl fysiska som digitala, vilket är en ökning om drygt 500 000 besök från tidigare år. 2016 är första året då biblioteken överstiger 10 miljoner besök. Satsningen på meröppet i Sköndal och Telefonplan har inneburit 6 803 timmar mer i öppethållande under året. En särskild satsning på sommaröppet har också gjorts med 246 timmar i ytterstaden jämfört med föregående år. Totalt sätt under året ökar antal utlån på biblioteken och det är framförallt utlån av e-medier som visar starkast ökning. Utlåningen av e-medier ökade med ca 28 % under 2016 och utgör idag ca 9 % av den totala utlåningen av medier.

Så väl det fysiska som digitala medieutbudet ökar. Mediebudgeten för 2016 förstärktes jämfört med året innan, framför allt för beredskap för ökad e-boksutlåning, men också som en följd av kostnadsökningar. I 2016 års mediebudget går 32 % till e-medier och 68 % till fysiska medier. Utifrån indikatorn aktiva låntagare per invånarantal så passerar Stockholms stadsbibliotek årsmålet och når i år 31 %. Under året har Stadsbiblioteket fått 82 000 nya låntagare, vilket gör att andelen nya låntagare per invånarantal är 9 %.

I maj lanserade Stadsbiblioteket en ny tjänst för barn, e-boksappen *Bibblix*. Intentionen är att erbjuda en enkel digital lösning som inspirerar till läsning och läsinspiration för en målgrupp som gör allt mindre skillnad på det fysiska och digitala. Hittills i år har appen laddats ner 30 528 gånger och 24 561 e-

bokslån har gjorts i Stockholm, vilket bör ses som en succé.

Den poesisatsning som anslogs i budget har tagit sig uttryck i så väl ytterstad som innerstad. Under 2016 har ett 90-tal poesiaktiviteter genomförts vilket är en markant ökning jämfört med 2015, då ett 30-tal program genomfördes. Sammanlagt beräknas 3 500-4 000 personer ha nåtts av poesisatsningen inom biblioteken.

Under 2016 har stadsbiblioteket haft i uppdrag att nå ut med biblioteksverksamhet på arbetsplatser. Under året har arbetsplatsbibliotek i pop-up-format genomförts på Skanska, Taxi Stockholm och Läkarhuset Odenplan. Sammanfattningsvis exponerades 1170 personer för denna satsning.

Som ett led i att nå fler har en riktad insats gjorts med bokbussen som under året kört till ankomst- och asylboenden samt hem för ensamkommande barn. I år har biblioteken även genomfört 768 läxhjälpstillfällen med 10 730 besökare samt 1 155 språkcaféer med 11 588 besökare.

Ett klimatsmart Stockholm

Alla medarbetare vid kulturförvaltningen känner till och arbetar för att uppnå miljömålen i Stockholms miljöprogram 2016 – 2019: ”hållbar energianvändning”, ”miljöanpassade transporter”, ”hållbar mark- och vattenanvändning”, ”resurseffektiva kretslopp”, ”giftfritt Stockholm” och ”sund inomhusmiljö” samt förvaltningens eget målområde ”hållbar publik verksamhet och kommunikation”. Förvaltningen arbetar också med miljöombud och miljöronder i lokalerna för att driva arbetet framåt i organisationen.

Hållbar publik verksamhet och kommunikation.

En ny och viktig inriktning för förvaltningen är att miljöarbetet ska breddas till att omfatta hållbarhet enligt stadens vision 2040. Miljöstrategens titel har ändrats till hållbarhetsstrateg och har fått i uppdrag att ta fram ett förslag till hur förvaltningens breda kompetens kan användas i detta sammanhang på bästa sätt. En kartläggning av förvaltningens verksamhet inom hållbarhetsområdet påbörjades i september.

Under Kulturfestivalen genomfördes publika samtal om hållbarhet med drygt 25 representanter från näringsliv, civilsamhälle, forskning och vetenskap samt från kultursfären och stadens egna specialister på hållbarhet. Under Kulturfestivalen producerades också ett ”hållbarhetshäng” för medborgarna, där biblioteket lånade ut böcker om hållbarhet, miljöförvaltningen deltog med Klimatvågen och dagliga frågestunder om stadens miljö-, klimat- och hållbarhetsarbete. Evenemangsavdelningen fortsätter arbetet med ISO certifiering, och har under hösten 2016 tillsammans med miljöförvaltningen arbetat fram ett förslag till

en hållbarhetsguide för att skapa hållbara evenemang i Stockholm.

Stockholmia förlag inventerar miljöaspekterna av sin bokproduktion för att på sikt göra den mer klimatsmart. Stadens forskning lyfter aktuella urbana frågor som bidrar till att skapa ett hållbart Stockholm och ingår i ett nationellt och internationellt samtal om stadens möjligheter och utmaningar.

Miljöombud och miljöronder

Förvaltningens miljöombud har haft nätverksträffar under vår och höst. Fokus under vårens möte var att analysera och diskutera hållbarhetsbegreppet och höstens möte inriktade sig på kemikalieproblematiken. Miljöförvaltningens Kemikaliecentrum höll en introduktion till området. Alla avdelningar har miljöombud och genomför miljöronder med olika fokus beroende på vilka behov som finns för utveckling

Hållbar energianvändning

Fortsatt arbete på enheterna med energieffektiviseringsåtgärder som LED-belysning, belysningsstyrning, energieffektiv utrustning och strömbesparande rutiner hos medarbetarna. Under 2016 har förvaltningens energieffektiviseringsprojekt Energi 1517 investerat i LED-armaturer och lysrör till Stockholms stadsbibliotek och Kulturskolan.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kulturell utveckling i staden

Förslaget till Stockholms översiktsplan omfattar numera planeringsinriktningar där kulturella kunskapsunderlag ingår. Ett närmare samarbete med Kommissionen för social hållbarhet i Stockholm och medverkan i det forskarstödda projektet ”Arkitektur för ett levande kulturliv i hela Stockholm” har gett goda resultat. Arbetet har lett till ett omfattande och helt nytt underlag när det gäller teorier, metoder och processer för att integrera kulturlivsfrågor i stadsplanering och utvecklingen av Stockholm.

Förvaltningen har genomfört en översyn av ateljéstödet och utarbetat förslag till nya riktlinjer. Konstnärer får i det nya systemet väsentligt förbättrade ekonomiska villkor för sina produktionslokaler. Tillsammans med fastighetskontoret har ett förslag till en ateljéstrategi tagits fram med syfte att etablera minst 200 nya ateljéer i Stockholm till år 2020.

I beredningen av kulturstöd finns en bättre löpande överblick av stödets geografiska spridning efter att ett systematiskt analysmoment införts i beredningsprocessen.

Samverkan och effektiv resurshantering

Liljevalchs/Stockholm konst drivs med en liten mängd personal för att fungera som en serviceorganisation för kreativa inspel. Liljevalchs/Stockholm konst har därmed medvetet valt att fungera som en projektorganisation som kan växa eller krympa efter ekonomiska förutsättningar. Under renovering och tillbyggnation av Liljevalchs huserar personalen, dels i yteffektiva evakueringslokaler, dels har de som inte har uppgifter lånats ut till Stadsbiblioteket och Stadsmuseet.

Kulturskolans och El Sistemas samverkan med grundskolan kring lokaler är en viktig förutsättning för att nå ut till barn och ungdomar i alla delar av staden. Lokalsamverkan med enskilda skolor har de senaste åren fungerat allt sämre. I samarbete med utbildningsförvaltningens lokalenhet har arbetet med att ta fram tydliga riktlinjer för en bättre fungerande lokalsamverkan mellan Kulturskolans verksamheter och stadens grundskolor påbörjats under året.

Under året har projekt Mångspråkssatsningen på biblioteken visat sig vara ett mycket lyckosamt och framgångsrikt projekt. Projektet ger 12 personer med uppehållstillstånd, sin första arbetslivserfarenhet i Sverige genom jobb som bokuppsättare på bibliotek runt om i staden. Biblioteken har fått ett betydelsefullt tillskott av efterfrågad språkkompetens och bokuppsättarna har en generell högre förmåga än väntat när det gäller att möta bibliotekbesökarnas behov.

Eftersom ombyggnaden av Stadsmuseet Slussen fördröjts och själva renoveringen av byggnaden påbörjats under sommaren 2016 kommer huvuddelena av kostnaderna för investeringar i möbler och utställningsbygge att belasta kommande år.

Biblioteken har under 2016 sett över kostnaden för kontanthantering vilket medfört införande av så väl kontantlösa bibliotek som möjlighet till betalning online, vilket ökat servicegraden och kvaliteten i tjänsterna för besökarna. Betalning online på www.biblioteket.se är utöver ett erbjudande om en smidig betalningslösning för stockholmare ett sätt för verksamheten att säkerställa en ökad andel avgiftsinbetalningar.

Trots utmaningarna genomfördes samtliga evenemang enligt plan. Kulturnatten fortsatte öka i publikantal och deltagande institutioner. Eurovision Song Contest blev en framgång för Stockholm. We are Sthlm och inte minst Kulturfestivalen lyckades båda att bjuda besökarna på kultur av hög klass, trots två mycket regniga dagar.

Evenemangsavdelningens första år som förvaltare av Kungsträdgården gick också bra med över 70 olika arrangemang med stor bredd. Andra uppdrag erhöles också och avdelningen arbetade med Chiles statsbesök, firandet av HM Kungens 70-års dag, mottagningen av OS-medaljörerna, Bilfri dag, UEFA

cupfinalen 2017 och ett flertal andra mindre evenemang.

Arbetet med stadens bolag och förvaltningar fortskred kring till exempel evenemangsstrategin, brottsförebyggande arbetet samt planeringen av de olika evenemangsplatserna i city.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Barn och ungas perspektiv

I stadens skolenkät ökar resultatet till att 67 % i förskolan och 71 % i grundskolan är nöjda med sina kulturupplevelser. Skolornas och förskolornas besök med Kulanpremie ökar med 14 % jämfört med 2015. Kulans bokningsfunktion används i samtliga stadsdelar och aktiviteter med Kulanpremie bokas för barn i såväl förskola, grundskola samt gymnasium.

Antal bokare (kulturombud, pedagoger och kultursekreterare) ökar. Kulans kommunikation via sociala medier ökar stadigt och idag är Kulanbloggen en av de mest lästa bloggarna på Pedagog Stockholm.

Biblioteket verkar för att erbjuda en bred och mångfacetterad verksamhet för barn i alla åldrar, i synnerhet kopplat till de yngre barnen och till deras fritid. De yngsta barnens språkutveckling stimuleras genom aktiviteter riktade mot barnen och deras föräldrar samt kontakter och samarbete med Barnavårdscentralen (BVC). Via BVC nådde stadsbiblioteket under 2016 drygt 30 % av alla nyfödda i Stockholm med "Barnens första bok".

Det läsinspirerande arbetet gentemot barn och unga i samarbete med skolor och förskolor genomförs strukturerat och genom samma koncept i hela Stockholm. "Bibblan berättar", Stadsbibliotekets erbjudande till elever i årskurs 4, har nått årsmålet om att nå ut till 50 % av eleverna. Totalt har lån av barn- och ungdomsmedier ökat med 3 % under året jämfört med 2015.

Barn och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten är viktig och under året har flera enheter arbetat aktivt med inkludering och medskapande i både planering och genomförande. Goda exempel på aktiviteter som genomförts: Pokémonjakt på höstlovet i Gubbängen, Minecraftträffar på Hornstulls bibliotek, Järvaplay och Dramalabbet i Kista, Vårsalong av barn och unga i Gröndal, serietecknarkurs på Tranströmerbiblioteket, skrivarcirkel för ungdomar i Tensta, flashmob på torget under Farsta festdagar, Teen Reading Group på stadsbiblioteket vid Odenplan. PUNKTmedis talkshow PS har utvecklats till att det är ungdomarna själva som intervjuar och är moderatorer.

Barnperspektivet tillgodoses även via Stockholm konstns pedagogiska prototypkonstprojekt med SISAB, samt i samarbete med Fastighetskontoret i projekt som lekfull skulptur vid Flatenbadet.

Samarbetet med Familjebostäder kring Frihetsboken och dess utställning på Liljevalchs med texter och verk av elever från Rinkeby är ett exempel på hur förvaltningar och bolag i staden kan samordna en bred kulturell satsning med ungdomar i fokus.

Eleverna på Kulturskolan erbjuds att delta i minst en föreställning, utställning, konsert eller uppspel varje läsår. De pedagogiska enheterna har arbetat aktivt med olika slag av uppspel som passar elevernas intressen och nivåer. Den utåtriktade verksamheten är också en viktig del av El Sistemas pedagogiska uppdrag.

Kulturskolans evenemang har ägt rum i såväl lokala sammanhang, på bibliotek, på gator o torg, i skolor eller på Kulturskolans egna scener men även i större gemensamma produktioner och på professionella scener och sammanhang. Sammanlagt genomfördes drygt 930 evenemang som nådde en publik på nära 90 000 personer under året.

35 000 barn har besökt Medeltidsmuseet och av besökande skolklasser kommer 56 % från ytterstaden.

Fler kulturprogram riktade till barn och unga med funktionsvariationer

Kulturstrategiska staben arbetar mot olika målgrupper med funktionsvariationer genom de olika stödsystemen. Förvaltningen bidrar även indirekt till studieverksamhet för funktionsnedsatta grupper genom att fördela investeringsstöd till lokala samlingslokaler och hemgårdar för ökad tillgänglighet.

Drygt 130 aktiviteter på Kulan vänder sig till barn med funktionsvariationer. Under året har totalt 550 besök med Kulanpremie gjorts av elever i särkolan. Utöver detta deltog under våren tio klasser från särkolan i årskurs 5 i Läsnings Pågård, vilket är en markant ökning jämfört med tidigare år. För att utveckla och ytterligare stärka utbudet av kulturprogram för barn och unga med funktionsnedsättning har en utlysning av särskilda medel för kulturinsatser riktade till denna grupp gjorts inför 2017.

Resurscentret har fortsatt öka antalet elevplatser under året och man tar även emot elever med funktionsvariationer i Husby, Odengatan, Farsta, Högdalen och Årsta förutom på Resurscentret i Kulturskolans lokaler vid Globen. Höstterminen 2014 hade Kulturskolan 151 deltagare i kurser för elever med särskilda behov. Höstterminen 2015 hade antalet ökat till 185, och höstterminen 2016 uppgick antalet till 229. Elever med funktionsnedsättning deltar även i Kulturskolans verksamhet på övriga enheter så långt det är möjligt.

Biblioteken erbjuder en varierad verksamhet med medier i olika format för att på bästa sätt möta stockholmarnas olika behov. Programscener och många mötesrum är tillgänglighetanpassade

med hörslingor. Barnens bokbuss har under året besökt fritidsklubbar i ytterstaden på skolor som har särskoleverksamhet, vilket resulterat i närmare 700 besök i bokbussen. Under hösten har besök prioriterats på fritidsverksamhet för barn med funktionsvariation. Utvärderingen visar att barn och unga ur målgruppen fick en biblioteksintroduktion och nåddes på ett annat sätt än tidigare.

Medeltidsmuseet erbjuder specialvisningar i en lugn miljö under måndagar för barn med funktionsnedsättningar då museet är stängt för allmänheten.

Kultur på oväntade platser bidrar till stadens utveckling

Konsten kan framkalla nya och oväntade tankestrukturer som tjänar samhällets demokratiska utveckling. Liljevalchs digitaliserar därför arkivet för att på så sätt tillgängliggöra konsten för en bredare allmänhet.

Under året har 24 konstprojekt invigts på en mängd olika platser; alltifrån seniorboende i Axelsberg och Råcksta, förskolor i Rinkeby, Hässelby gård, Svedmyra, Bagarmossen och i tillbyggnaden av Kungsholmens grundskola, Flatenbadet har fått lekskulpturer, biblioteket i Kista videokonst, Riddersvikshallen en gestaltad fasad, i Nya Värtaterminalen har inte mindre än fyra olika konstnärliga gestaltningar både inne och ute kommit på plats och vid ett gångstråk i Svedmyra har skulpturer i form av tittskåp placerats.

Förvaltningen driver också egna projekt och i samarbete med Familjebostäder har en stor muralmålning skapats av CitéCreation i samarbete med Farstabor. En skulptur av Carl Eldh finns nu utanför ett hotell i Vasastan, Herta Hillfon finns representerad i Mälarhöjden och Baltsar Lobo i Björkhagen. Lena Cronqvists flickor är placerade på Slussen. De så kallade Stockholmshusen kommer alla få konstnärlig gestaltning allteftersom de byggs. Husen förses med dörrhandtag utformade av Lena Cronqvist, Dan Wolgers och Charlotte Gyllenhammar.

Stadsmuseet På plats – Östberga fyller det dubbla syftet att dels förstärka Stadsmuseets samlingar av berättelser och bilder dels bidra med en publik verksamhet i stadsdelen. Östbergabornas engagemang i stadsdelens historia ökar genom museets närvaro. Barn och vuxna i området har själva gett av sina erfarenheter och berättelser om området.

I arbetet inför Stadsmuseet Slussen och en ny utställning har ett femtiotal personer deltagit i en djuplodande studie. Syftet har varit att tillsammans med olika prioriterade målgrupper – barn och unga, personer med olika funktionsvariationer och familjer – ta reda på vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra på olika museer och i utställningar.

Kulturnatt Stockholm 2016 gick av stapeln den 23 april och besökarna fick tampas med både regn, hagel och snö. Trots det ruskiga vädret gjordes 138 500 besök hos årets 131 aktörer. 23 av dessa var helt nya med program som rymde allt ifrån skräck, meditation, guldbrokad, streetdance, psalmmaraton, ekologiska cocktails, electro, fiolbyggeri och naturkonst.

Kulturfestivalen besöktes – trots festivalveckans ojämna och överlag regniga väder – i år runt 700 000 besök till cirka 600 programstarter. Vid de publikundersökningar som gjorts ligger ”nöjdheten” hos publiken högt, i år 91 %, som är nöjda till mycket nöjda med evenemanget. I en enkät genomförd under sommaren innan festivalen har kännedomen om Kulturfestivalen ökat från 38 % (2015) till 51 % i år.

Samarbetet med kulturföreningen SELAM blev i år en ännu större framgång än 2015. De nordafrikanska artisterna, Alpha Blondy (Elfenbenskusten/Frankrike) och Aster Aweke (Etiopien) som under fredagskvällen fyllde Gustav Adolfs torg (GAT) till brädden. Under en kväll som denna lockas många nya publikgrupper till centrum och får dessutom kanske för första gången upp ögonen för ett i övrigt stort, lokalt och internationellt kulturutbud. Detsamma kan sägas om årets premiärkonsert med Goran Bregovic, känd både som musiker och kompositör bland annat till filmmusiken i Zigenarnas tid, Svart katt, vit katt och Underground.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår att kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) enligt följande:

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en grundlig redovisning av verksamhetsåret. Vi kan konstatera att många bra saker har hänt under det gångna kulturåret. Det är glädjande att Bibblix visat vara en sådan succé samt att antalet ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi har ökat från föregående års oroväckande låga siffror. Det är också positivt att flera viktiga utvecklings- och renoveringsarbeten har fortsatt under året, såsom

upprustning och renovering av bl.a. Liljevalchs, Stadsbiblioteket och Stadsmuseet.

Kostnadsutvecklingen för flertalet av byggprojekten är dock oroande. Nästan alla projekt som initieras blir väsentligt mycket dyrare mellan inriktnings- och genomförandebeslut, många blir till och med dubbelt så dyra som man från början räknade med. Stadsmuseets renoveringskostnader ökar med över 40 %, och kostnaderna för Liljevalchs upprustning och renovering har hittills ökat med över 50 %. Detta är enbart två av flera exempel i närtid. Kostnadsökningar av detta slag riskerar dels tränga undan andra viktiga investeringar på kulturområdet, och dels leda till att de fasta kostnaderna för verksamheterna ökar. Vi ska såklart ha fina och moderna lokaler för våra kulturverksamheter, men vi måste ha råd att fylla dem med innehåll också.

El Sistema övergick förra året i permanent verksamhet, och det är glädjande att läsa att El Sistemas mål har uppnåtts i mycket hög grad, både kvantitativa mål för antal verksamheter och deltagare samt de mer kvalitativa effektmålen. Vad gäller kulturskolan hade vi hellre sett en vidareutveckling av utbudet i samt höjda löner till kulturskolans lärare. Rapporten Skillnadernas Stockholm visade att det finns ett mycket svagt samband mellan barns deltagande i kulturskolans aktiviteter och inkomstnivån för barnfamiljer. Mot bakgrund av detta ter sig den rödgrönrosa majoritetens sänkningar av avgiften snarare som en subvention för familjer som har det gott ställt snarare än som en möjlighet för fler socioekonomiskt svaga grupper att höja sitt deltagande i Kulturskolan.

Problemen med våld, hot och stök på stadens bibliotek fortsätter tyvärr. Staden måste ta krafttag mot detta. Liberalerna har bland annat föreslagit tillträdesförbud för de som hotar och bråkar. Enligt kulturförvaltningens arbetsmiljöenkät har en knapp fjärdedel av medarbetarna på förvaltningen råkat ut för en våld- eller hotsituation. Det är oacceptabla siffror. Kulturförvaltningens medarbetare måste kunna känna sig trygga på sina arbetsplatser.

De återkommande sexuella trakasserierna på festivalen We Are Sthlm måste tas på allvar. Förvaltningen har visserligen vidtagit en rad åtgärder för att få bukt med problemen, men de har tyvärr inte varit tillräckliga. Vikten av att arbeta förebyggande för att saker som dessa inte överhuvudtaget ska ske, samt att kraftfullt markera när det

gör det måste understrykas. Det är ett fullständigt oacceptabelt beteende, och det går att ifrågasätta huruvida målet ”Stockholm är en levande och trygg stad” är helt uppfyllt för kulturförvaltningens räkning.

Slutligen kan vi konstatera att sjukfrånvaron är fortsatt hög även på kulturförvaltningen. Hög sjukfrånvaro förefaller vara ett problem i hela staden, och något som den rödgrönrosa majoriteten måste göra något åt.

Särskilt uttalande lämnas av Sophia Granswed m.fl. (M) enligt följande:

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en bra redovisning av nämndens breda verksamheter.

Stockholm har idag ett väl utvecklat kulturliv och är idag Sveriges kulturella centrum. Här finns såväl privata som kommunala aktörer, såväl större som mindre verksamheter och framför allt så finns det en väldigt stor bredd och mångfald i Stockholms kulturutbud. Det är positivt och det ska vi värna. Vi är dock bekymrade att den nya politiska inriktningen i Stockholms stad nu riskerar att utarma stora delar av det kulturliv som finns och verkar här.

Istället för att, som Alliansen, lägga fokus på att öka kulturutbudet och tillgängliggöra kulturen för fler så väljer den rödgrönrosa majoriteten att satsa på ideologiskt prioriterade frågor så som sänkta avgifter till kulturskolan, slopade intäkter för stadens egna museer samt försämringar av kulturstödet.

Särskilt anmärkningsvärt är att majoriteten tagit bort incitamenten för kulturaktörer att öka sin självfinansiering, något som i grund och botten är eftersträvansvärt och bör premieras. I utvärderingen av kulturstödet konstaterar såväl kulturförvaltningen som Sweco att förändringen varit positivt, både utifrån kulturaktörernas och stockholmarnas synvinkel. Detta väljer dock den styrande majoriteten att helt bortse ifrån. Vi är fortsatt skeptiska till dessa prioriteringar och anser att förutsättningarna för detta bör vara desamma som under 2014.

År 2015 sänkte majoriteten avgifterna till kulturskolan samtidigt som man utökade antalet platser i verksamheten. Trots löften om att detta skulle få fler barn och unga, framför allt i socioekonomiskt svaga områden, att komma till kulturskolan kan vi konstatera att trots att fler barn går i

kulturskolan idag, har den planerade stora tillströmningen uteblivit och antalet deltagare i kulturskolan har endast ökat marginellt. Det finns inga presenterade siffror som visar att den svaga tillströmningen som varit, främst är barn från de socioekonomiskt svagare områdena, vilket var tanken med avgiftssänkningen.

När vi träffat lärare och verksamhetschefer på Kulturskolan, har de även framhållit att många föräldrar anmäler sina barn till flera olika kulturaktiviteter. Barnen dyker därefter inte upp och platser förblir tomma hela terminer. Detta ser ut att vara en direkt effekt av de låga avgifterna, som inte blir kännbara för en majoritet av stockholmarna. Istället för att kraftigt reducera priserna för alla, bör den rödgrönrosa majoriteten göra riktade insatser för de barn och familjer som är i stort behov av det. Stockholms stad bör därför återgå till 2014 års avgiftsnivåer, nivåer som i jämförelse med länskommunerna ligger lågt. Utifrån resultaten i verksamhetsplanen kan vi konstatera att det hade det varit mer konstruktivt om majoriteten istället fokuserat på att komma med konkreta förslag på hur de i realiteten ska lyckas nå nya målgrupper.

Vidare kan vi konstatera att den rödgrönrosa majoritetens oförmåga att prioritera och hålla i pengarna även får konsekvenser i verksamheterna. Under året ser att investeringarna i Stadsmuséet, Medborgarhuset och utbyggnaden av Liljevalchs har ökat kraftigt. Det tycker vi är problematiskt och vill uppmana den rödgrönrosa majoriteten att öka prognossäkerheten i sina investeringar snarare än fortsätta höja skatterna för att täcka kostnaderna.

Vi är också bekymrade över att den rödgrönrosa majoriteten nöjer sig med det förebyggande trygghetsarbete som pågått under året på stadens olika evenemang, däribland We Are Stockholm. Vi är väl medvetna om att extra resurser sattes in under kulturfestivalen och specifikt under We Are Stockholm, vilket är positivt. Men trots det inkom över 100 polisanmälningar, främst avseende sexuella trakasserier mot unga kvinnor, varav endast ett fall lett till fällande dom. Att detta inte ens nämns i verksamhetsberättelsens avsnitt ”Stockholms kulturutbud erbjuder och skapar lokalt engagemang i en trygg miljö” och att det är markerat som Uppfylls helt, är mycket uppseendeväckande. Här måste den styrande majoriteten på allvar markera att detta inte är okej, och att ytterligare åtgärder måste tas vid för att förhindra att det händer igen.

Därutöver är det viktigt att kulturen är tillgänglig för så många som möjligt, därför ska också resurserna prioriteras med hänsyn därtill. Majoriteten säger sig vilja synliggöra kulturen i det offentliga rummet, men inga närmare specifikationer på hur detta ska åstadkommas har presenteras. Kulturen har även en viktig roll att spela när det gäller att skapa en levande stadsmiljö. Vi konstaterar fortsatt att majoriteten väljer att inte prioritera satsningar på Open Street, ett inslag i stadsmiljön som varit mycket uppskattat av stockholmarna.

Avslutningsvis noterar vi fortsättningsvis att den höga svansföringen i frågan om att åstadkomma en bättre arbetsmiljö med färre sjukskrivningar inte uppfylls. Vi ser att sjukfrånvaron inom såväl kulturnämnden som inom resten av staden ökar, vilket vi ser allvarligt på. Framförallt är det många kvinnor som drabbas, vilket måste tas på största allvar. Vi hoppas att majoriteten snarast tar tag i dessa frågor i syfte att få en fler välmående medarbetare i staden.

Ersätтарыtrande

Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) instämmer i särskilt uttalande från Sophia Granswed m.fl. (M).